

VÝROČNÁ SPRÁVA 2011

FENESTRA / P.O.BOX F-12, 042 92 KOŠICE / TEL.: 055 729 75 04 / MOBIL: 0911 224 777
WEB: www.fenestra.sk, www.bunker.sk / E-MAIL: fenestra@fenestra.sk

ÚVOD

Milé priateľky a milí priatelia,

prostredníctvom našej výročnej správy vám ponúkame možnosť pozrieť sa spoločne s nami na uplynulý rok 2011 a na to, čo bolo pre Fenestru dôležité, čo nás potešilo a čo sa nám, aj s vašou pomocou, podarilo urobiť, ale aj na to, akým výzvam sme čelili a čelíme. Nebol to ľahký rok, ale okrem výziev priniesol množstvo pozitívnych výsledkov a pozitívnej energie.

Hľadanie foriem posilnenia organizácia z pohľadu ľudských bolo aj minulý rok dôležitou oblasťou, v ktorej nás potešila najmä spolupráca so skupinou mladých žien, ktoré s nami dobrovoľne počas roka spolupracovali a dúfame, že v spolupráci budeme pokračovať aj tohto roku.

Aj v uplynulom roku sme, napriek zložitým legislatívnym a finančným podmienkam v tejto oblasti, ďalej poskytovali špecifickú pomoc a podporu ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch v Poradenskom centre Fenestra. Na nasledujúcich stranách sa dočítate viac podrobností o jednotlivých typoch pomoci a podpory.

Vo Fenestre veríme, že je potrebné zvyšovať prístup žien k efektívnej ochrane, pomoci a podpore aj prostredníctvom vzdelávacích aktivít pre rôzne profesijné skupiny, konferencie a dialógu s vládou. V roku 2011 sme získali veľa nových skúseností so vzdelávaním, realizovali sme úspešnú regionálnu konferenciu a zúčastňovali sme sa dôležitých procesov tvorby stratégií na národnej úrovni najmä prostredníctvom členstva vo Výbore pre rodovú rovnosť.

V minulom roku sme pokračovali aj v budovaní spolupráce medzi kľúčovými inštitúciami zastúpenými v Pracovnej skupine na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách v Košiciach. Členky Pracovnej skupiny a ich vedenie významne prispeli aj k úspešnej realizácii regionálnej konferencie o násilí páchanom na ženách.

Spoluprácu sme rozvíjali tiež v rámci neformálnej siete ženských mimovládnych organizácií, ktoré v téme násilia páchaného na ženách pôsobia na Slovensku, ako aj v rámci európskej siete Women Against Violence Europe (WAVE).

V neposlednom rade sme úspešne realizovali ďalší ročník kampane 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách. Veľmi nás teší, že ľudia mali možnosť aktívne vyjadriť svoje postoje a tým prispieť k tomu, aby v našej krajine nebolo násilie páchané na ženách tolerované. Ceníme si množstvo pozitívnej energie všetkých ľudí, ktorí sa zúčastnili prípravy kampane, jej realizácie a aj všetkých ktoré a ktorí sa do nej aktívne zapojili a konali.

Potešili nás aktivity iných organizácií a subjektov, ktoré rozširujú priestor pre ženy na sebarealizáciu a prinášajú skúsenosti žien bližšie k verejnosti. Preto sme spoločne s našimi členkami a sympatizantkami rady svojou účasťou podporili prvý ženský beh v Košiciach, Velvet Run, a rovnako aj predstavenie Vagina monológy, ktoré už po druhý krát v Košiciach úspešne realizovala organizácia A Centrum. Výťažok z predstavenia A Centrum venovalo Fenestre, za čo im veľmi pekne ďakujeme. Sme presvedčené, že aktivity tohto charakteru prispievajú k väčšej otvorenosti spoločnosti, podporujú rôznorodosť a sebarealizáciu žien.

Ceníme si podporu všetkých tých, ktoré a ktorí ste nám aj tohto roku podporovali, pomáhali nám a držali nám palce. Dúfame, že s nami zostanete a budete nás sprevádzať aj ďalším rokom.

Dušana Karlovská
Programová riaditeľka

O FENESTRE

Fenestra je ženská mimovládna organizácia, ktorá sa od roku 1999 venuje problematike násilia páchaného na ženách v intímnych vzťahoch. Základnou organizačnou jednotkou organizácie je Poradenské centrum Fenestra, v ktorom od decembra 1999 poskytujeme špecializovanú pomoc a podporu ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch. Od augusta 2002 poskytujeme v našom Poradenskom centre tiež pomoc a podporu deťom našich klientok. Služby, ktoré ženám a ich deťom poskytujeme sú dlhodobé a bezplatné. Pomoc a podpora je komplexná, snažíme sa reagovať na potreby žien týkajúce sa ich sociálnej, právnej, psychologickú a ekonomickej situácie. Okrem podpory pri riešení situácie násilia je cieľom našej práce aj posilnenie žien v tom, aby žili seba určujúci život bez násilia. V Poradenskom centre Fenestra sa snažíme vytvoriť pre ženy a ich deti bezpečné miesto, kde môžu hovoriť o svojej skúsenosti s násilím. Od roku 1999 sme poskytli pomoc viac ako 1000 ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch a ich deťom.

Od roku 1999 sme zrealizovali viac ako 50 projektov zameraných na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách v intímnych vzťahoch a ich deťoch. **Okrem Poradenského centra Fenestra**, ktoré je základnou organizačnou jednotkou našej organizácie:

- Šírieme myšlienku nulovej tolerancie násilia páchaného na ženách.
- Propagujeme ľudsko-právne východiská prístupu k prevencii a eliminácii násilia páchaného na ženách.
- Organizujeme kampane na zvýšenie informovanosti verejnosti o príčinách, dynamike a dopadoch násilia páchaného na ženách a ich deťoch.
- Iniciujeme spoluprácu s inštitúciami, ktoré sa podieľajú na tvorbe politík a na riešení situácie konkrétnych žien a ich detí.
- Sprístupňujeme informácie o násilí páchanom na ženách na webových stránkach www.fenestra.sk, www.bunker.sk.
- Monitorujeme dostupnosť efektívnej ochrany, pomoci a podpory pre ženy zažívajúce násilie v intímnych vzťahoch na Slovensku.
- Monitorujeme plnenie záväzkov Slovenskej republiky týkajúcich sa zaistenia účinnej ochrany, pomoci a podpory pre ženy zažívajúce násilie a ich deti, ktoré vyplývajú z medzinárodných dohôd.
- Ponúkame a realizujeme vzdelávanie pre rôzne profesijné skupiny v oblasti násilia páchaného na ženách.
- Prinášame na Slovensko modely dobrej praxe prostredníctvom workshopov, seminárov, konferencií a publikácií.
- Spolupracujeme na tvorbe stratégií, plánov a projektov na národnej a medzinárodnej úrovni.
- Pripomienkujeme strategické materiály pre riešenie problematiky násilia páchaného na ženách.

ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Dobrovoľníctvo a záujem mladých ľudí a najmä mladých žien o problematiku násilia páchaného na ženách vnímame ako jednu z veľmi dôležitých oblastí, ktoré chceme aj v budúcnosti rozvíjať. V roku 2011 sme rozšírili dobrovoľnícku základňu o 11 aktívnych mladých žien, študentiek vysokých a stredných škôl, ktoré nám počas roka pomáhali najmä s prípravou a realizáciou aktivít kampane 16 dní aktivizmu proti násilii páchanému na ženách 2011, ale aj pri našich iných aktivitách. Poskytli sme im priestor na otázky, diskusiu a prístup k informáciám a literatúre v oblasti násilia páchaného na ženách. Nové dobrovoľníčky sa nám podarilo získať vďaka projektu „Young Women Campaign against Gender Violence“, ktorý podporila Nadácia Filia die Frauenstiftung. V rámci tohto projektu sme zrealizovali aj týždennú školu ženských ľudských práv pre mladé aktivistky, ktorá významne prispela k výmene skúseností, názorov a nápadov. Spolupráca s mladými dievčatami a ženami nám priniesla veľa novej energie a nápadov. Teší nás, že sa naplnili naše očakávania o tom, že mladé ženy majú chuť aktívne sa zapojiť do obhajoby ľudských práv žien. Takisto nás teší, že mali záujem dozvedieť sa viac o našej činnosti, o téme násilia páchaného na ženách ako aj o tom akou formou sa môžu aktívne zapojiť do aktivít, ktoré realizujeme.

Otázka ľudských zdrojov a personálnych kapacít je v súčasnosti na Slovensku veľmi dôležitá. Kapacity mimovládnych organizácií (MVO), ktoré pracujú v oblasti poskytovania špecifickej pomoci a podpory ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch a ich deťom sú v súčasnosti limitované najmä v dôsledku toho, že štát nemá vybudované systémové opatrenia na zabezpečenie takejto pomoci a podpory napriek tomu, že mu tento záväzok vyplýva z medzinárodných dohovor, ktoré v tejto oblasti ratifikoval. Tieto opatrenia sú predmetom diskusií a dialógu s vládou SR a jej zodpovednými orgánmi, ktorých sa aktívne zúčastňujeme a veríme tomu, že v budúcnosti budú vytvorené účinné mechanizmy zo strany štátu, ktoré zabezpečia, že ženy, ktoré zažívajú násilie a ich deti, budú mať prístup k špecifickej, odbornej a dlhodobej pomoci a podpore. V súčasnosti je miest pomoci, či už ubytovacích zariadení alebo poradenských centier na Slovensku nedostatok, čo znamená, že ženy majú veľmi sťaženú situáciu, ak sa rozhodnú vyhľadať pomoc. O to dôležitejšie je pre nás posilniť organizáciu prostredníctvom dobrovoľníctva a práce s mladými ľuďmi a my sa budeme naďalej snažiť tento koncept rozvíjať.

FINANČNÉ ZDROJE

V roku 2011 sme finančné prostriedky na naše aktivity v rámci projektov získali z domácich i zahraničných zdrojov, zo zdrojov zo štátneho rozpočtu, ako aj súkromných zdrojov. Prehľad o získaných finančných prostriedkoch, ich zdrojoch a využití nájdete v závere tejto správy.

Financie, ktoré sme získali prostredníctvom asignácie 2% z daní z príjmov, individuálnych a firemných darov sme využili najmä na bežné výdavky spojené s chodom organizácie, zveľadenie priestorov Poradenského centra, aby ženy vo svojej ťažkej situácii prichádzali do príjemného a hlavne dôstojného prostredia a na poskytovanie pomoci a podpory ženám a ich deťom. V rámci svojej firemnej filantropie činnosť našej organizácie aj v r. 2011 podporila spoločnosť U. S. Steel Košice, ktorej dlhodobú podporu si ceníme.

Výzvou pre nás naďalej zostáva hľadanie zdrojov a získavanie financií na zvýšenie personálnych kapacít našej organizácie, ktoré budú znamenať prístup k špecifickej pomoci a podpore pre viac žien a ich detí.

ZABEZPEČOVANIE ŠPECIFICKEJ POMOCI A PODPORY PRE ŽENY A DETI

Špecifickú ochranu, pomoc a podporu poskytujeme v Poradenskom centre Fenestra dlhodobo, od roku 1999. Dostupnosť týchto špecifických podporných služieb pre ženy a deti sa mení v závislosti od personálnych a finančných možností organizácie. V posledných rokoch zaznamenávame nárast potreby špecializovanej pomoci na strane žien a detí no možnosť zabezpečiť dostatočné personálne kapacity je limitovaná dostupnými finančnými zdrojmi.

Aj preto sme rady, že sa nám v rámci udržateľnosti Poradenského programu pre ženy a Programu pre deti v roku 2011 podarilo zabezpečiť časť finančných prostriedkov pre dve poradenské pracovníčky na rok 2012 vyčlenených Košickým samosprávnym krajom na poskytovanie špecializovaného poradenstva v celkovej výške 9.958 EUR.

Dlhodobými cieľmi poskytovania špecifickej ochrany, pomoci a podpory ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch v Poradenskom centre Fenestra sú:

- Vytvorenie bezpečného priestoru, kde sa na základe rodovo citlivého prístupu poskytneme ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch a ich deťom špecializovanú pomoc, podporu a ochranu reflektujúcu ich špecifické potreby.
- Zlepšenie kvality života klientky a jej detí s dôrazom na fyzické bezpečie (zastavenie násilia), vnútorné bezpečie (obnovenie pocitu bezpečia), posilnenie (budovanie vnútorných zdrojov ženy a jej detí

a budovanie zdrojov v ich prirodzenom prostredí) a resocializáciu (prekonanie sociálnej izolácie, obnovenie schopnosti dôverovať iným ľuďom, posilnenie a obnovenie vzťahov a kontaktov).

- Zlepšenie kvality života ženy a jej detí s dôrazom na všetky oblasti života narušených v dôsledku prežitého násillia.
- Zvýšenie dostupnosti bezplatnej špecializovanej pomoci, podpory a ochrany pre ženy a deti zažívajúce násillie v intímnych vzťahoch.

V r. 2011 poskytovali špecifické podporné služby ženám zažívajúcim násillie zo strany ich intímnych partnerov, manželov a bývalých partnerov a manželov dve pracovníčky Poradenského centra Fenestra (jedna zamestnaná na polovičný úväzok a druhá na štvrtinový úväzok).

TELEFONICKÁ KRÍZOVÁ INTERVENCIA A LINKA POMOCI

Poradenské centrum Fenestra má z dôvodu bezpečnosti utajenú adresu. Prvý kontakt so ženou je telefonický. Krízové telefonické linky sú v našom Poradenskom centre dostupné v pracovných dňoch v čase od 9:00 do 16:00.

Činnosť na telefonickú zabezpečujeme v týchto oblastiach:

1. V rámci telefonickú krízovej intervencie pre ženy, ktoré nás kontaktujú prvý krát, poskytujeme krízovú intervenciu, identifikáciu násillia, odhad nebezpečenstva a základný bezpečnostný plán podľa situácie, v ktorej sa žena nachádza. Informujeme ženu o možnostiach riešenia jej aktuálnej situácie, podľa záujmu poskytujeme aj informácie o činnosti nášho Poradenského centra ako aj ďalších zariadeniach a inštitúciách.
2. Súčasťou telefonickú krízovej intervencie sú aj intervencie smerom k ženám, ktoré už sú aktívnymi klientkami Poradenského centra Fenestra (napr. v situáciách keď dôjde k útoku, alebo keď ženy potrebujú rýchlu intervenciu v aktuálnej krízovej situácii).
3. V rámci telefonickú intervencie poskytujeme informácií a konzultácie osobám, ktoré majú vo svojom blízkom okolí ženu, ktorá zažíva násillie zo strany svojho manžela/partnera (známi, príbuzní, kolegovia/kolegyne a pod.) a chcú sa poradiť, čo môžu pre ženu a jej deti urobiť. Taktiež ide o konzultácie pre zamestnancov a zamestnankyne verejných a štátnych inštitúcií (polícia, lekári, ÚPSVaR, VUC apod.) a iných ambulatných alebo ubytovacích zariadení.

V roku 2011 sme zrealizovali spolu 802 úkonov v rámci prevádzkovania **telefonickú linky pomoci**. Medzi evidované úkony patrí poskytnutie krízovej telefonickú intervencie ženám, ktoré naše poradenské centrum kontaktujú po prvýkrát; telefonické konzultácie aktívnym klientkam poradenskú centra v rámci dlhodobého riešenia ich situácie; telefonické konzultácií s externou právničkou, ktorá spolupracuje s našim poradenským centrom; konzultácie poskytnuté tretím osobám ako sú príbuzní, známi a priatelia žien zažívajúcich násillie a zamestnanci a zamestnankyne štátnych a verejných inštitúcií, ktoré prichádzajú do kontaktu so ženami zažívajúcimi násillie; vyhotovenie mesačnej štatistiky k telefonickú linke pomoci, tímové konzultácie k poskytovaniu telefonickú krízovej intervencii –2 x mesačne a vyhotovenie záznamov z jednotlivých hovorov na telefonickú linke pomoci.

Telefonická linka pomoci – typy úkonov	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	SPOLU
spolu úkony za mesiac	48	82	70	46	58	32	113	65	77	69	73	69	802
krízová intervencia	6	10	14	5	8	1	9	4	9	8	9	5	88
konzultácie s aktívnymi klientkami	12	22	14	13	16	9	34	26	20	21	20	22	229
konzultácie s externou právničkou	2	2	1	2	1	3	1	2	1	1	3	2	21
konzultácie pre tretie osoby	1	4	3	0	1	0	12	1	7	3	3	4	39
mesačná štatistika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
tímové konzultácie k TKI	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	22
záznamy z hovorov na linke pomoci	24	41	35	23	29	16	55	30	37	33	35	33	391

PORADENSKÝ PROGRAM PRE ŽENY

V roku 2011 poradenské pracovníčky pracovali v rámci poradenstva s 53 klientkami a ich deťmi (z toho 23 nových klientok). Spolu bolo zrealizovaných 1167 evidovaných poradenských úkonov. Medzi evidované poradenské úkony patria poradenské stretnutia, vypracovanie písomných záznamov z poradenských stretnutí, telefonické konzultácie a e-mailové konzultácie, poradenstvo a praktická pomoc pri vypracovaní písomností právneho a úradného charakteru, príprava na vypočúvanie na polícii alebo pojednávanie na súde, sprevádzanie klientky a jednanie za klientku.

Poradenský programu pre ženy – typy úkonov	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	SPOLU
spolu úkony za mesiac	51	90	99	102	120	95	125	75	88	116	103	103	1167
poradenské stretnutia	4	9	22	21	23	23	18	8	13	23	12	14	190
písomné záznamy z poradenských stretnutí	4	9	22	21	23	23	18	8	13	23	12	14	190
psychologické poradenstvo	4	8	8	8	6	4	4	4	6	8	4	4	68
telefonické konzultácie s aktívnymi klientkami	12	22	14	13	16	9	34	26	20	21	20	22	229
písomný záznam z tel. konzultácie	12	20	14	12	16	9	30	22	20	21	20	22	218
e-mailové konzultácie s aktívnymi klientkami	10	12	8	13	16	5	8	3	9	11	23	17	135
jednanie za klientku	0	3	2	0	3	4	4	0	0	0	3	2	21
konzultácie s externou právničkou	1	3	5	3	6	6	5	2	4	5	7	5	52
vypracovanie právnych a iných písomností	4	4	4	11	11	12	4	2	3	4	2	3	64

PRÁVNE PORADENSTVO

Právne poradenstvo sme realizovali prostredníctvom analýzy právnej situácie a zadefinovania možností právneho riešenia situácie ženy a jej detí. Poskytovali sme asistenciu pri písaní právnych písomností a taktiež informácie pre ženy a deti v rámci prípravy na výsluchy a pojednávania (poskytnutie informácií o priebehu pojednávania, výsluchu, práva a povinnosti účastníkov konania/svedkyne -poškodenej a pod.). Právnu situáciu sme konzultovali s dvomi externými právničkami, s ktorými dlhodobo spolupracujeme.

Právnu pomoc poskytovala externá advokátka. V prípade potreby sa osobne zúčastnila stretnutí v priestoroch poradenského centra a konzultovala s klientkami ich právnu situáciu. Zároveň bola k dispozícii poradenským pracovníčkam, ktoré konzultovali s právničkou otázky týkajúce sa právnej situácie žien, jej riešenia ako aj legislatívnych zmien. Okrem vyššie uvedeného, advokátka zastupovala 6 žien v občiansko-právnych konaniach na súde a zastupovanie týchto klientok bude pokračovať až do ukončenia konaní na súde.

PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVO PRE ŽENY A ICH DETI

Psychologické poradenstvo poskytujeme v Poradenskom centre Fenestra roku 2002. V rámci psychologického poradenstva sme realizovali:

Individuálne psychologické poradenstvo poskytujeme ženám a deťom v čase, keď je v prvom rade zabezpečené ich fyzické bezpečie. Psychologické poradenstvo je zamerané na prekonávanie krízy, odstraňovanie alebo zmierňovanie negatívnych dopadov násillia, zvládanie náročných životných situácií (počas vyšetrovania trestných činov a súdnych konaní, rozvod, strata zamestnania v dôsledku násillia, zmena miesta bydliska, vyrovnávanie sa so stratou otca/manžela/partnera a pod.), podpora pri zvládaní novej životnej situácie, podpora pri zvládaní starostlivosti o deti, podpora a posilnenie pri zmierňovaní negatívnych dopadov násillia na vzájomný vzťah matky a dieťaťa.

PROGRAM PRE MAMY A DETI

Násillie má veľmi závažný negatívny dopad na vzťah ženy a dieťaťa. Násillní muži používajú ciele stratégie, ktoré sú súčasťou násillného správania, pomocou ktorých cielene narúšajú vzťah a vzájomnú dôveru medzi ženou a dieťaťom. Deti sa často krát stávajú nástrojom násillného správania.

Program pre matky a deti je preto zameraný na prekonávanie negatívnych dopadov násillia na vzájomný vzťah mamy a dieťaťa a jeho posilnenie v rámci spoločných stretnutí matky, dieťaťa a poradenských pracovníčok, ale aj inými spôsobmi, napr. prostredníctvom spoločných tvorivých aktivít. Vďaka podpore Nadácie SPP sme v uplynulom roku zrealizovali tri tvorivé dielne pre mamy a ich deti – tanečnú (lektorka Aron Tesfaye), výtvarnú (lektorka A. Lukáčová) a Mišmaš dielňu. Nefinančne tento program podporili projekt SPOTs, ktorý je súčasťou projektu Košice 2013 a bezplatne nám poskytol priestory Výmenníku na ul. Obrody na realizáciu dielní, ako aj lektorka výtvarnej dielne A. Lukáčová, ktorá lektorovala výtvarnú dielnu bez nároku na odmenu. Tvorivé dielne sa stretli s pozitívnym ohlasom u žien a detí a nás teší, že sme mohli ženám a deťom touto formou sprostredkovať nové spoločné pozitívne zážitky, na ktoré v čase, keď ešte žijú v situácii násillia nemajú dostatok bezpečia a priestoru.

PRIESTORY PORADENSKÉHO CENTRA FENESTRA

Jedným z princípov poskytovania špecifickej pomoci a podpory ženám zažívajúcim násillie je poskytnutie bezpečného a dôstojného prostredia, do ktorého ženy a deti prichádzajú v rámci hľadania riešenia svojej situácie. V roku 2011 sa nám vďaka finančnej podpore Slovensko-českého ženského fondu a finančným darom súkromných osôb podarilo zrealizovať kompletnú rekonštrukciu elektrických rozvodov v priestoroch Poradenského centra Fenestra, ako aj zakúpiť nové svietidlá do celého priestoru. Takáto rekonštrukcia bola nevyhnutná z dôvodu, že naša organizácia sídli v staršej budove a elektrické rozvody boli v nevyhovujúcom stave. Rekonštrukciu sme ukončili tým, že sme svojpomocne celý priestor vymaľovali a zveľadili. Vďaka tejto podpore sme zlepšili podmienky práce v Poradenskom centre a vytvorili pre ženy, ktoré k nám prichádzajú v ťažkej životnej situácii, dôstojnejšie a príjemné prostredie. Týmto sa chceme poďakovať nielen Slovensko-českému ženskému fondu, ale aj všetkým ľuďom, ktorí túto pozitívnu zmenu podporili.

ZLEPŠOVANIE PODMIENOK POMOCI A PODPORY PRE ŽENY PROSTREDNÍCTVOM ADVOKAČNÝCH A VZDELÁVACÍCH AKTIVÍT

VZDELÁVACIE AKTIVITY

Zvyšovanie odborných kapacít zamestnankýň a zamestnancov kľúčových inštitúcií zodpovedných za riešenie prípadov násilia páchaného na ženách je ďalším nástrojom na zvyšovanie prístupu žien a ich detí k efektívnej ochrane, pomoci a podpore. Zvýšenie prístupu žien k účinnej a odbornej ochrane, pomoci a podpore je preto jedným z hlavných cieľov našich vzdelávacích aktivít (tréningov, workshopov a seminárov).

V r. 2011 sme špecifické vzdelávanie v problematike násilia páchaného na ženách v intímnych vzťahoch poskytli profesijným skupinám akými sú príslušníčky a príslušníci Policajného zboru, sociálne pracovníčky Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a zamestnankyne ubytovacích zariadení a poradenských centier, ktoré zriaďujú vyššie územné celky, alebo miestna samospráva, ako aj sociálne pracovníčky a pracovníkov nemocníc alebo zamestnankyne Centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a priestupkových oddelení pri Obvodných úradoch. Vo všetkých prípadoch ide o odborníčky a odborníkov, ktorí pri výkone svojej práce prichádzajú do priameho kontaktu so ženami zažívajúcimi násilie a ich deťmi. Okrem zvyšovania ich odbornosti v problematike násilia páchaného na ženách v intímnych vzťahoch, bola ďalšou oblasťou vzdelávania spolupráca medzi inštitúciami pri riešení problematiky násilia páchaného na ženách.

V rámci projektu našich kolegyň z občianskeho združenia MyMamy z Prešova sme zrealizovali sériu tréningov pre členky a členov novovzniknutej Pracovnej expertnej skupiny pre problematiku násilia páchaného na ženách v Prešove, príslušníčky a príslušníkov OR PZ v Prešove, sociálne pracovníčky ÚPSVaR v Prešove, Mestského úradu v Prešove a Prešovského samosprávneho kraja, ako aj spoločný tréning pre všetky vyššie spomenuté skupiny zameraný na význam a budovanie multi-inštitucionálnej spolupráce. Celkový rozsah vzdelávania bol 100 hodín.

Cieľom vzdelávania bolo účastníckam a účastníkom poskytnúť hlbkovejšie vedomosti o násilí páchanom na ženách, ako aj rozvíjať ich praktické zručnosti akými sú identifikácia prípadov násilia, odhad nebezpečenstva, ktoré ženám hrozí zo strany ich násilných partnerov a vytváranie bezpečnostných plánov so ženami, ktoré všetky slúžia na zvýšenie bezpečia žien a ich detí a ich účinnejšiu ochranu pred násilím.

V minulom roku sme pokračovali aj v sérii workshopov pre zamestnankyne a zamestnancov kľúčových inštitúcií spomenutých vyššie, ktoré pôsobia v štyroch konkrétnych spádových oblastiach Košíc. Workshopy nadväzovali na workshopy realizované v r. 2010 a ich cieľom bolo ďalej podporiť výmenu skúseností a dialógu o možnostiach spolupráce medzi týmito inštitúciami, ako aj rozvoj praktických zručností v oblasti identifikácie násilia, odhadu nebezpečenstva a tvorby bezpečnostných plánov v prípadoch násilia páchaného na ženách. Účastníčky a účastníci workshopov pozitívne hodnotili ich praktické zameranie a ocenili, že mali znovu príležitosť a stretnúť s kolegyňami a kolegami z iných inštitúcií a vymieňať si praktické skúsenosti z dennej práce.

Druhou časťou vzdelávania bol špecializovaný tréning pre vybrané zamestnankyne a zamestnancov štátnej a verejnej správy. Cieľom štvordňového tréningu bolo zrealizovať ich prípravu na potenciálnu koordinačnú a konzultačnú rolu v rámci ich inštitúcií pre oblasť násilia páchaného na ženách v budúcnosti. Tento tréning sme realizovali v úzkej spolupráci s vedením jednotlivých inštitúcií a bol jedným zo zrealizovaných výstupov stretnutia vedenia inštitúcií zastúpených v Pracovnej skupine na prevenciu a elimináciu násilia páchaného

na ženách v Košiciach¹ za okrúhlym stolom, ktoré prebehlo na konci r. 2010. Výstupom okrúhleho stola boli konkrétne kroky v oblastiach ako je vzdelávanie odborníčov a odborníkov, zber údajov, zvyšovanie povedomia a šírenie informácií a podobne, na ktorých sa zhodlo vedenie inštitúcií zastúpených v Pracovnej skupine, a ktoré budeme spoločne realizovať v nasledujúcich rokoch. Cieľom ich realizácie je postupná príprava prostredia pre vznik modelu koordinovanej spolupráce medzi inštitúciami pri riešení problematiky násilia páchaného na ženách v intímnych vzťahoch.

KONFERENCIA „MOSTY K POMOCI – OD DOBRÉHO ÚMYSLU K DOBREJ SPOLUPRÁCI“

Regionálna konferencia „Mosty k pomoci – od dobrého úmyslu k dobrej spolupráci“ bola ďalším krokom k rozvíjaniu dialógu medzi zodpovednými štátnymi a verejnými inštitúciami a MVO a podpore spolupráce medzi nimi. Konferenciu sme zrealizovali 25. novembra 2011 pri príležitosti Medzinárodného dňa boja proti násiliu páchanému na ženách a bola zároveň úvodnou aktivitou kampane 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách. Konferencia sa venovala súčasnému stavu, prekážkam a výzvam v oblasti napĺňania národných a medzinárodných záväzkov SR v boji proti násiliu páchanému na ženách, poskytovania špecifickej pomoci a podpory zo strany MVO, samospráv a zdravotníckych profesií a poskytovania účinnej ochrany žien a detí pred násilím zo strany ÚPSVaR a profesií presadzujúcich zákon.

Spolu 16 príspevkov zo strany vedenia štátnych a verejných inštitúcií, MVO a iných odborníčov a odborníkov podnietilo zaujímavú diskusiu a pomenovalo súčasné možnosti a prekážky v systéme práce jednotlivých inštitúcií pri ochrane žien a detí pred násilím. Vo Fenestre si ceníme otvorenosť vedenia kľúčových štátnych a verejných inštitúcií k dialógu, k pomenovaniu možností a výziev a k spolupráci. Konferencia ukázala, že napriek odlišnosti medzi inštitúciami a organizáciami a množstvu výziev, ktoré pred nami všetkými v zmysle budovania spolupráce stoja, sme v Košiciach na dobrej ceste a spoločne máme potrebu v týchto snahách pokračovať. Slovom jednej z našich mladých dobrovoľníčok, ktorej príspevok konferenciu uzatváral, potrebujeme dobrú vôľu a spoluprácu na to, aby sme dokázali proti násiliu páchanému na ženách účinne bojovať. Žiadna z inštitúcií a organizácií v tomto boji neuspeje sama.

SPOLUPRÁCA

PRACOVNÁ SKUPINA NA PREVENCIU A ELIMINÁCIU NÁSILIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH V KOŠICIACH

Pracovná skupina v Košiciach pôsobí od roku 2008 a je v rámci Slovenska v tejto forme jedinečnou platformou pre budovanie koordinovanej multi-inštitucionálnej spolupráce. Jej dlhodobým cieľom je pripraviť podmienky v prostredí pre vznik koordinovaného modelu spolupráce medzi inštitúciami a organizáciami na úrovni mesta Košice a Košického samosprávneho kraja. Budovanie spolupráce prebieha na troch úrovniach: na úrovni vedenia inštitúcií zastúpených v Pracovnej skupine; na úrovni stredného manažmentu týchto inštitúcií, ktorý reprezentujú členky Pracovnej skupiny; a na úrovni zamestnankýň a zamestnancov vo výkone.

V roku 2011 členky Pracovnej skupiny identifikovali tri základné oblasti pre svoju činnosť, ktoré nadväzovali na výstupy jej práce a dialóg s vedením inštitúcií zastúpených v Pracovnej skupine v predošlých rokoch. Jednou z oblastí bolo už spomenuté pokračovanie workshopov zameraných na rozvoj praktických zručností zamestnankýň a zamestnancov inštitúcií a špecializované vzdelávanie pre vybraných pracovníkov a pracovníčok inštitúcií. Druhou oblasťou bolo preskúmanie súčasného stavu v oblasti zberu údajov o násilí páchanom na ženách v rámci jednotlivých inštitúcií, možnosti koordinovaného zberu údajov a definovanie základných indikátorov pre koordinovaný zber údajov o násilí páchanom na ženách. Táto oblasť je dôležitá

¹ V pracovnej skupine sú v súčasnosti zastúpené tieto inštitúcie a organizácie: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Košický samosprávny kraj, Mesto Košice, Mestská časť Košice – Juh, Inštitút rodovej rovnosti a Fenestra.

najmä z hľadiska nastavenia stratégií boja proti násiliu páchanému na ženách a ich vyhodnocovanie. Špecifický a koordinovaný zber údajov pre oblasť násilia páchaného na ženách na Slovensku v súčasnosti neexistuje a čiastkové údaje, ktoré zbierajú a vyhodnocujú jednotlivé inštitúcie tak nie sú porovnateľné. Výsledkom je, že nemáme presné a dostatočné údaje o tom, koľko žien v našom meste a kraji zažíva násilie v intímnych vzťahoch; aký typ ochrany, pomoc a podpory vyžadujú; a kedy a nakoľko sú postupy jednotlivých inštitúcií účinné. Výstupom tejto práce je publikácia o koordinovanom zbere údajov pre odborníkov a odborníčky zo štátnych a verejných inštitúcií, ktorej súčasťou je aj návrh konkrétnych indikátorov, ktoré by bolo možné v súčasnosti koordinovane zbierať a vyhodnocovať. V snahách zaviesť takýto koordinovaný zber údajov budeme v rámci činnosti Pracovnej skupiny pokračovať aj v roku 2012.

Poslednou oblasťou bolo zvýšenie informovanosti zamestnankýň a zamestnancov štátnych a verejných inštitúcií a MVO o kompetenciách a postupoch jednotlivých inštitúcií v prípadoch násilia páchaného na ženách a tiež informovanosti samotných žien zažívajúcich násilie. Táto potreba vzišla od samotných pracovníčok a pracovníkov inštitúcií, ktoré a ktorí prichádzajú do kontaktu so ženami zažívajúcimi násilie a cítili potrebu vedieť ženám poskytnúť presné a užitočné informácie. Členky Pracovnej skupiny spoločne zostavili a napísali praktickú príručku pre zamestnancov a zamestnankyne inštitúcií o možnostiach ochrany, pomoci a podpory žien zažívajúcich násilie a ich detí a tiež informačnú brožúru pre ženy.

Činnosť Pracovnej skupiny v Košiciach dlhodobo podporuje Rada vlády SR pre prevenciu kriminality.

PRACOVNÁ EXPERTNÁ SKUPINA PRE PROBLEMATIKU NÁSILIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH V PREŠOVE

Prostredníctvom projektu „*Pandorina skrinka*“, ktorý realizovala MVO MyMamy v Prešove, sme mali možnosť pomáhať pri vzniku Pracovnej expertnej skupiny, s pôsobnosťou v Prešovskom kraji, ktorú tvorili zástupkyne a zástupcovia kľúčových inštitúcií (polícia, mestský úrad Prešov, Prešovský samosprávny kraj a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove a ZŽ MyMamy). Jej činnosť má byť v budúcnosti zameraná na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách. Ceníme si, že sme boli prizvané k tomuto procesu, v rámci ktorého sme mali možnosť preniesť naše skúsenosti zo založenia a činnosti podobnej Pracovnej skupiny v Košiciach a podporiť vznik ďalšej pracovnej skupiny a prispieť tak k zvyšovaniu dostupnosti pomoci, podpory a ochrany žien, ktoré zažívajú násilie v intímnych vzťahoch a ich detí.

BEZPEČNÁ ŽENSKÁ SIETĚ

Bezpečná ženská sieť je neformálna sieť ženských mimovládnych organizácií, ktoré pôsobia v oblasti boja proti násiliu páchanému na ženách a zdieľajú podobné východiská pri riešení tejto problematiky. Ide o organizácie MyMamy Prešov, Pomoc rodine Michalovce, neformálnu skupinu ľudsko-právnych aktivistiek z Popradu, Žena v tiesni Martin, Možnosť voľby Bratislava a Fenestra.

V rámci siete prebieha výmena informácií a skúseností, formulovanie pripomienok k strategickým materiálom vlády a ministerstiev SR pre oblasť prevencie a eliminácie násilia páchaného na ženách a cieľom je aj vzájomná podpora. Okrem týchto oblastí sme v minulom roku spoločne realizovali niektoré z aktivít kampane 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách, čo prispelo k jej rozšíreniu z regionálnej úrovne Košíc do ďalších šiestich miest Slovenska.

Neformálna spolupráca a dialóg MVO pôsobiacich v oblasti boja proti násiliu páchanému na ženách je pre nás dôležitá najmä kvôli tomu, že spoločný hlas MVO je potrebný pre dosiahnutie pozitívnych zmien na systémovej úrovni a v prístupe štátu k ochrane žien pred násilím a zvýšenia ich prístupu k špecifickej pomoci a podpore.

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA A MEDZINÁRODNÉ PROJEKTY

Okrem budovania spolupráce na rôznych úrovniach na Slovensku, je pre nás kľúčovou aj medzinárodná spolupráca a získavanie nových pohľadov, informácií a zručností od kolegýň z iných krajín. Umožňuje nám to zlepšovať a rozvíjať naše aktivity; šíriť získané poznatky a príklady dobrej praxe zo zahraničia smerom k odbornej verejnosti na Slovensku a vyvíjať účinnejšie stratégie a nástroje na dosahovanie zmien vo vnímaní a prístupe odbornej aj širokej verejnosti v našej krajine v násilii páchanému na ženách.

V uplynulom roku sme v rámci nášho členstva v európskej sieti ženských MVO Women Against Violence Europe (WAVE) mali príležitosť spolupracovať na projektoch PROTECT I a PROTECT II, ktoré sú zamerané na účinné metódy a nástroje na odhad nebezpečenstva vážneho ublíženia na zdraví alebo zabitia u žien, ktoré sú vystavené zvlášť závažným formám násillia zo strany ich intímnych partnerov a manželov. V rámci projektu PROTECT I sme sa podieľali na monitoringu postupov v tejto oblasti zo strany zodpovedných inštitúcií a orgánov na národnej aj regionálnej úrovni v našej krajine a následne aj na preklade správy z tohto monitoringu do slovenčiny. Preklad správy sme potom širili smerom k odbornej verejnosti na Slovensku.

V pokračovaní projektu pod názvom PROTECT II sme sa zúčastnili úvodného stretnutia, neskôr sme sa zúčastnili konferencie Gender Stats k zberu údajov o násilí páchanom na ženách v intímnych vzťahoch, k ich vyhodnocovaniu a dobrej praxi v tejto oblasti v európskych krajinách. Na túto konferenciu sme pozvali aj výskumníčku Inštitútu pre výskum práce a rodiny, Barboru Holubovú, ktorá sa zberu špecifických údajov v tejto oblasti na Slovensku dlhodobo venuje.

V ďalšej časti projektu sme pripomienkovali vznikajúci tréningový materiál zameraný na zvýšenie kapacít pracovníkov a pracovníčok štátnych a verejných inštitúcií a MVO v oblasti multi-inštitucionálnej spolupráce, odhadu nebezpečenstva a manažmentu bezpečia. Oslovili sme pracovníčky a pracovníkov niekoľkých štátnych a verejných inštitúcií s ponukou zúčastniť sa semináru k tomuto tréningovému materiálu. V roku 2012 bude projekt pokračovať seminárom k tréningovému materiálu a záverečnou konferenciou k výstupom projektu. V roku 2012 zabezpečíme aj preklad tréningového materiálu do slovenského jazyka.

Okrem tohto konkrétneho projektu sme sa aktívne zúčastnili každoročnej medzinárodnej konferencie siete WAVE, kde sme mali opäť možnosť dozvedieť sa viac o trendoch a výzvach v oblasti boja proti násilii páchanému na ženách v iných krajinách a na úrovni Rady Európy.

Od roku 2009 zastupujeme región Slovensko, Maďarsko a Slovinsko v novovzniknutom orgáne siete WAVE – WAVE Coordination Committee. Úlohou tohto koordinačného výboru je zintenzívniť a zefektívniť proces plánovania činnosti siete a vytvoriť priestor pre účasť všetkých regiónov na tomto procese. Dlhodobým cieľom jeho činnosti je posilniť ženské MVO, ktoré pracujú v oblasti prevencie a eliminácie násillia páchaného na ženách. Koordinálny výbor sa stretáva jedenkrát ročne. V roku 2011 sme sa aktívne do činnosti výboru zapojili, pretože toto úsilie siete WAVE si ceníme a považujeme ho za dôležitý krok jej ďalšieho rozvoja.

Okrem toho sme, tak ako každý rok, aj v uplynulom roku pripravili časť podkladov pre vypracovanie každoročnej Správy o krajine v oblasti násillia páchaného na ženách, ktorú pripravuje kancelária siete WAVE. V neposlednom rade mala jedna zástupkyňa Fenestry možnosť zúčastniť sa týždňového tréningu tréneriek vo Viedni, ktorý bol zameraný na využívanie medzinárodných dohovorov OSN a Rady Európy ako nástrojov na lobing smerom k vláde, aby naplňala svoje záväzky, ktoré prijala ratifikáciou týchto dohovorov pre oblasť ochrany ľudských práv žien a ochrany žien pred násilím.

ZVYŠOVANIE OBČIANSKEHO AKTIVIZMU

Zvyšovanie občianskeho aktivizmu v boji proti násiliu páchanému na ženách je ďalšou zo strategických oblastí činnosti našej organizácie. Vychádzame pri tom z toho, že násilie páchané na ženách je porušovaním ľudských práv žien a vážnym celospoločenským problémom. Sme presvedčené, že na to, aby mohli ženy na Slovensku a vo svete žiť dôstojný život bez násilia a plne užívať svoje ľudské práva, ktoré im má garantovať spoločnosť, potrebujeme znižovať toleranciu násilia v spoločnosti, zvyšovať povedomie ľudí o príčinách a dôsledkoch násilia páchaného na ženách na ženy a deti a aj na celú spoločnosť a meniť postoje ľudí k tejto problematike. Veríme tomu, že každá a každý z nás môže niečo urobiť pre to, aby sme spoločne budovali spoločnosť a krajinu, ktorá nebudeme tolerovať násilie páchané na ženách a budeme rešpektovať a chrániť ľudské a zákonné práva všetkých ľudí bez rozdielu.

KAMPAŇ 16 DNÍ AKTIVIZMU PROTI NÁSILIU PÁCHANÉMU NA ŽENÁCH

Jedným z nástrojov, ktorými sa snažíme zvyšovať občiansky aktivizmus a angažovanosť ľudí v boji proti násiliu páchanému na ženách je kampaň 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách. Ide o celosvetovú iniciatívu, ktorá prebieha každý rok v mnohých krajinách sveta od 25. novembra do 10. decembra.

Hlavným mottom kampane je ... KONAJME! a je výzvou pre nás všetkých, pre ženy aj mužov, pre mladých aj starších, jednotlivcov, ale aj inštitúcie, organizácie a súkromné firmy, aby sme sa aktívne zapojili do boja proti násiliu páchanému na ženách, verejne vyjadrovali odmietavý postoj k násiliu a prispievali tým k pozitívnej celospoločenskej zmene. Naše konanie a vyjadrovanie postojov je odkazom pre ženy, ktoré zažívajú násilie, že nie sú samé, že sa spoločnosť stará a že majú právo na život bez násilia. Zároveň je aj odkazom pre mužov, ktorí sa správajú k svojim partnerkám a manželkám násilne, že takéto správanie nie je v poriadku a že ho spoločnosť nebude tolerovať.

V roku 2011 kampaň prebehla v siedmych mestách Slovenska (Košice, Michalovce, Prešov, Poprad, Martin, Banská Bystrica a Bratislava) a ponúkla ľuďom aktívne sa zapojiť do boja proti násiliu páchanému na ženách prostredníctvom divadelného predstavenia Vec: Cesta č. 5 vo frekventovaných obchodných centrách a s ním spojeným symbolickým vypísaním násilia; prostredníctvom súťaže pre mladých ľudí o najlepší plagát, najlepšiu fotografiu a najlepší video spot pod názvom „Násilie páchané na ženách NIE JE IN – KONAJME!“ a následnú výstavu súťažných prác; happening Mesto bez násilia“, ktorý sa konal v Košiciach a na ktorom mali ľudia možnosť poslať pohľadnicu s výzvou predsedom najväčších politických strán alebo vyjadriť svoj odmietavý postoj tým, že sa odfotili s nápisom „Hovorím NIE násiliu páchanému na ženách“; a tiež v internetovom priestore cez webovú aplikáciu „Hovoríme Nie násiliu páchanému na ženách“ a prostredníctvom stránky kampane na Facebooku.

Do kampane sa aktívne zapojilo okrem širokej verejnosti aj množstvo mienkotvorných osobností ako napr. veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva na Slovensku, J.E. Trine Skymoen; primátor Košíc, Richard Raši; a viceprimátorka Košíc, Renáta Lenártová; viceprimátor mesta Poprad, p. Kromka; herečky divadiel v rôznych mestách Slovenska, ktoré prišli zahájiť happening Vypískajme násilie; spevák kapely SiEMPRE, Lukáš Adamec; tanečník a tanečný pedagóg Milan Plačko; alebo riaditeľka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Beáta Horváthová, ktorí sa spoločne s ďalšími Košičanmi a Košičankami zapojili do city lightovej kampane v meste, v rámci ktorej boli v svetelných reklamných paneloch v meste umiestnené ich veľkoplošné fotografie, prostredníctvom ktorých povedali jasné NIE násiliu páchanému na ženách. Svojim hlasom a prácami významne k šíreniu odkazu kampane prispeli mladí ľudia, ktorí sa zapojili do vyššie spomenutej súťaže a všetci ľudia, ktorí kampaň sledovali na Facebooku a priadli svoj hlas prostredníctvom webovej aplikácie a povedali NIE násiliu páchanému na ženách. V neposlednom rade bolo veľmi dôležité, že

v kampani zaznel hlas mladých žien, ktoré kampaň spoločne s nami pripravovali a zrealizovali aj diskusie na stredných a vysokých školách na tému násilia páchaného na ženách so svojimi rovesníčkami a rovesníkmi.

V kampani budeme pokračovať aj ďalej a dúfame, že na Slovensku bude stále viac ľudí, ktorí budú mať chuť a potrebu vyjadriť jasný odmietavý postoj k násiliu páchanému na ženách a robiť konkrétne aktivity vo vlastných komunitách. Ďakujeme všetkým za podporu a za to, že konali.

Kampaň sme mohli realizovať vďaka finančnej podpore Úradu vlády SR, Veľvyslanectva USA na Slovensku, Rady vlády SR pre prevenciu kriminality, Nadácii Filia die Frauenstiftung, Veľvyslanectva Nórskeho kráľovstva na Slovensku, Veľvyslanectva Holandského kráľovstva na Slovensku a Nadácii Tatra banky.

Kampaň sa podarilo úspešne realizovať vďaka nefinančnej pomoci obchodných centier Aupark Shopping Center Košice, ZOC MAX Prešov, ZOC MAX Poprad, OC Tulip v Martine, Zemplín Shopping Center v Michalovciach, Europa Shopping Center v Banskej Bystrici a Avion Shopping Park v Bratislave, ktoré bezplatne poskytli priestor na divadelné predstavenie Vec: Cesta č. 5.

Za spoluprácu pri realizácii aktivít kampane ďakujeme aj Bábkovému divadlu na rázcestí z Banskej Bystrice, konkrétne herečkám, ktoré účinkovali v predstavení Vec: Cesta č. 5 a režisérke Ivete Škripkovej, ako aj kolegyniam z partnerských MVO: MyMamy Prešov, Pomoc rodine Michalovce, neformálnej skupine ľudsko-právnych aktivistiek z Popradu, Žena v tiesni z Martina, Slovensko-českého ženského fondu a Možnosti voľby z Bratislavy.

Kampaň by sme nemohli zrealizovať bez podpory a nasadenia našich dobrovoľníčok, sympatizantiek a členiek; známych, priateľiek a priateľov, ktoré a ktorí nás dlhodobo podporujú a bez ochoty a presvedčenia známych i menej známych Košičaniek a Košičanov, ktorí sa zapojili do city lightovej kampane „Hovorím NIE násiliu páchanému na ženách“. Všetkým im ďakujeme.

Naše poďakovanie patrí všetkým ženám a deťom, ktoré sa na nás obrátili v ťažkej životnej situácii za ich odvahu, nezlomnosť a aj dôveru a podporu, ktorú nám prejavujú.

PREHĽAD PROJEKTOV REALIZOVANÝCH V ROKU 2011

MLADÉ ŽENY PROTI NÁSILIU PÁCHANÉMU NA ŽENÁCH (YOUNG WOMEN AND GIRLS CAMPAIGN AGAINST GENDER VIOLENCE) 2010 - 2011

Projekt bol zameraný na zvýšenie aktivizmu a angažovanosti mladých žien a dievčat v boji proti násiliu páchanému na ženách, na vytvorenie bezpečného priestoru pre mladé ženy a dievčatá, v ktorom by mali možnosť hovoriť o svojich postojoch, názoroch a skúsenostiach a poskytnutie priestoru na realizáciu ich vlastných aktivít v rámci kampane 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách.

DONOR: NADÁCIA FILIA DIE FRAUENSTIFTUNG

VŠEOBECNÁ PODPORA – FENESTRA (2010 – 2011)

Cieľom všeobecnej podpory našej organizácie bolo realizovať aktivity v rámci niektorých z identifikovaných oblastí strategického rozvoja organizácie, ktoré vzišli z novej päťročnej organizačnej stratégie na roky 2011 až 2016.

DONOR: SLOVENSKO-ČESKÝ ŽENSKÝ FOND

ZVÝŠENIE BEZPEČIA ŽIEN A ICH DETÍ A ÚČINNOSTÍ INTERVENCIÍ ZAINTERESOVANÝCH INŠTITÚCIÍ V KONTEXTE MULTI-INŠTITUCIONÁLNEJ SPOLUPRÁCE (2011)

Zámerom tohto projektu bolo zužitkovať doterajšie skúsenosti a dosiahnuté úspechy v oblasti budovania multi-inštitucionálnej spolupráce pri riešení problematiky násilia páchaného na ženách v intímnych vzťahoch na prehĺbenie spolupráce medzi vybranými orgánmi verejnej správy, štátnej správy, samosprávy a inými aktérmi, ďalšie zvyšovanie povedomia o tejto problematike a rozvíjania zručností zamestnancov a zamestnankýň týchto vybraných aktérov pri riešení prípadov násilia, zvyšovanie povedomia o možnostiach a význame spolupráce v tejto oblasti a prípravu nevyhnutných podmienok na realizáciu konkrétnych krokov v rámci spolupráce medzi inštitúciami zastúpenými v Pracovnej skupine na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách v Košiciach.

DONOR: RADA VLÁDY SR PRE PREVENCIU KRIMINALITY

POSILNENIE ŽIEN ZAŽÍVAJÚCICH NÁSILIE V INTÍMNYCH VZŤAHOCH A ICH DETÍ PROSTREDNÍCTVOM ŠÍRENIA ŠPECIALIZOVANÝCH PRÍSTUPOV K POMOCI A PODPORE (2011)

Cieľom projektu bolo zmiernenia a odstránenia dopadov násilia na vzájomný vzťah mamy a dieťaťa, scitlivenie odborníkov/pracujúcich s deťmi v rámci problematiky traumy u detí a zvyšovania povedomia odborníkov/kov o dopadoch násilia na vzťah mamy a dieťaťa, ktoré je možné zmierniť/odstrániť prostredníctvom Programu pre mamy a deti.

DONOR: NADÁCIA SPP

MLADÍ ĽUDIA PROTI NÁSILIU PÁCHANÉMU NA ŽENÁCH (2011)

Tento projekt bol zameraný na zvýšenie občianskeho aktivizmu mladých ľudí v boji proti násiliu páchanému na ženách prostredníctvom súťaže o najlepšiu fotografiu, najlepší plagát a najlepší video spot s vyjadrením odmietavého postoja k násiliu páchanému na ženách a rešpektovania ľudských práv žien. Súťaž bola jednou z aktivít kampane 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách 2011.

DONOR: NADÁCIA TATRA BANKY

KONAJME! – KAMPAŇ 16 DNÍ AKTIVIZMU PROTI NÁSILIU PÁCHANÉMU NA ŽENÁCH (2011 – 2012)

Cieľom projektu bola realizácia kampane 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách 2011, ktorá bola špecificky zameraná na zvýšenie informovanosti širokej a odbornej verejnosti, mladých ľudí o násilí páchanom na ženách ako jednej z najčastejších foriem porušovania ľudských práv žien na svete a o potrebe spoločného úsilia v boji proti tomuto závažnému spoločenskému problému; vytvorenie priestoru na diskusiu pre odbornú verejnosť o význame a potrebe koordinovanej spolupráce medzi orgánmi verejnej a štátnej správy, mimovládnyimi organizáciami a inými aktérmi pri prevencii a eliminácii násilia páchaného na ženách; príspevanie k zvýšeniu angažovanosti verejnosti v boji proti násiliu páchanému na ženách a na ochrane ľudských práv žien a podporiť verejnosť vo vyjadrovaní postojov k dôležitým spoločenským a ľudsko-právnym témam a k zvýšeniu angažovanosti mladých ľudí v boji proti násiliu páchanému na ženách a na ochrane ľudských práv žien a podporu a posilnenie mladých ľudí vo vyjadrovaní postojov k dôležitým spoločenským a ľudsko-právnym témam.

DONORI: ÚRAD VLÁDY SR, VEĽVYSLANECTVO USA NA SLOVENSKU, VEĽVYSLANECTVO NÓRSKEHO KRÁĽOVSTVA NA SLOVENSKU, VEĽVYSLANECTVO HOLANDESKÉHO KRÁĽOVSTVA NA SLOVENSKU.

PROTECT I: IDENTIFYING AND PROTECTING HIGH RISK VICTIMS OF GENDER BASED VIOLENCE (IDENTIFIKÁCIA A OCHRANA ŽIEN A DETÍ VYSTAVENÝCH HROZBE ZVLÁŠŤ ZÁVAŽNÉHO RODOVO PODMIENENÉHO NÁSILIA)

Ako partnerská organizácia sme sa podieľali na realizácii projektu PROTECT I, ktorého cieľom je prispieť k prevencii a zníženiu výskytu najzávažnejších foriem rodovo podmieneného násilia páchaného na dievčatách, ženách a ich deťoch, akými sú vážne ublíženie na zdraví, vraždy a pokusy o vraždu vrátane tzv. zločinov a vrážd žien spáchaných v mene cti. Projekt pozostáva zo série aktivít: výskum o štatistikách prípadov vrážd žien a pokusov o vraždu, prehľad štúdií o odhade nebezpečenstva výskytu násilia páchaného na ženách v intímnych vzťahoch a vrážd žien v dôsledku takéhoto násilia, výskum o štandardoch ochrany a dostupnej pomoci a podpory pre ženy vystavené zvlášť závažným formám násilia, stretnutia odborníčov a odborníkov týchto oblastiach a on-line informačné centrum, ktoré bolo spustené na webovej stránke organizácie WAVE.

DONOR: EURÓPSKA KOMISIA V RÁMCI PROGRAMU DAPHNE

PROTECT II: CAPACITY BUILDING IN RISK ASSESSMENT AND SAFETY MANAGEMENT TO PROTECT HIGH RISK VICTIMS (ROZVÍJANIE KAPACÍT V OBLASTI ODHADU NEBEZPEČENSTVA A MANAŽMENTU BEZPEČIA S CIEĽOM CHRÁNIŤ ŽENY, KTORÉ SÚ VYSTAVENÉ ZVLÁŠŤ ZÁVAŽNÝM FORMÁM NÁSILIA V INTÍMNYCH VZŤAHOCH)

Ako partnerská organizácia sme spolupracovali na projekte PROTECT II, ktorý je zameraný na zvýšenie kapacít pracovníkov a pracovníčok štátnych a verejných inštitúcií a MVO v oblasti multi-inštitucionálnej spolupráce, odhadu nebezpečenstva a manažmentu bezpečia.

Hlavnými aktivitami projektu sú: prezentácia výstupov výskumu zberu údajov o výskyte násilia páchaného na ženách v intímnych vzťahoch a vrážd žien v dôsledku takéhoto násilia, vytvorenie tréningového manuálu pre inštitúcie a MVO v oblasti multi-inštitucionálnej spolupráce, odhadu nebezpečenstva a manažmentu bezpečia, seminár k vytvorenému tréningovému manuálu a prezentácia výstupov projektu na záverečnej konferencii.

DONOR: EURÓPSKA KOMISIA V RÁMCI PROGRAMU DAPHNE

PANDORINA SKRINKA

Projekt realizovalo ZZŽ MYMAMY v Prešove. Ako partnerská organizácia sme sme mali možnosť pomáhať pri vzniku Pracovnej expertnej skupiny, s pôsobnosťou v Prešovskom kraji, ktorú tvorili zástupkyne a zástupcovia kľúčových inštitúcií (polícia, mestský úrad Prešov, Prešovský samosprávny kraj a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove a ZZŽ MyMamy). Jej činnosť má byť v budúcnosti zameraná na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách. V rámci projektu sme tiež realizovali špecializované vzdelávanie pre vybrané zamestnankyne a zamestnancov inštitúcií zastúpených v Pracovnej expertnej skupine. Ceníme si, že sme boli prizvané k tomuto procesu, v rámci ktorého sme mali možnosť preniesť naše skúsenosti zo založenia a činnosti podobnej Pracovnej skupiny v Košiciach a podporiť vznik ďalšej pracovnej skupiny a prispieť tak k zvyšovaniu dostupnosti pomoci, podpory a ochrany žien, ktoré zažívajú násilie v intímnych vzťahoch a ich detí.

DONOR: FOND SOCIÁLNEHO ROZVOJA V RÁMCI OPERAČNÉHO PROGRAMU ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA

FINANČNÝ PREHĽAD ZA ROK 2011

Finančná správa 2011

Príjmy v roku 2011

Tržby z predaja služieb	5 282 €
Úroky	6 €
Prijaté príspevky od iných organizácií (zahraničné veľvyslanectvá)	9 558 €
Prijaté príspevky od iných organizácií (nadácie)	38 807 €
Iné ostatné výnosy	1 674 €
Prijaté príspevky od právnických osôb	2 000 €
Prijaté príspevky od fyzických osôb	1 018 €
Príspevky z podielu zaplatenej dane	1 616 €
Dotácie	44 037 €
Celkom príjmy:	103 998 €

Výdavky v roku 2011 podľa typu činnosti

Osobné náklady (HPP – poradenstvo)	6 168 €
Režijné náklady	8 734 €
Komunikačné náklady	2 397 €
Publikačná činnosť (vrátane tlačovín na kampaň)	18 688 €
Vzdelávacie aktivity a spolupráca	32 268 €
Náklady na kampaň	29 604 €
Pobyty, tvorivé dielne (klientky, deti)	930 €
Iné (ostatné dane a poplatky, kurzové straty, odpisy dlhodobého majetku atd.)	5 103 €
Bankové poplatky	105 €
Celkom výdavky:	103 997 €

Výdavky v roku 2011 podľa typu druhu nákladov

Osobné náklady (HPP, DVP, DPČ)	15 988 €
Režijné náklady	8 734 €
Komunikačné náklady	2 397 €
Publikačná činnosť (vrátane tlačovín na kampaň)	14 788 €
Vzdelávacie aktivity a spolupráca	32 268 €
Náklady na kampaň	23 684 €
Pobyty, tvorivé dielne (klientky, deti)	930 €
Iné (ostatné dane a poplatky, kurzové straty, dary, odpisy dlhodobého majetku atd.)	5 103 €
Bankové poplatky	105 €
Celkom výdavky:	103 997 €

FOTOGALÉRIA AKTIVÍT REALIZOVANÝCH V ROKU 2011

Mladé ženy proti násiliu páchanému na ženách - Letná škola ženských ľudských práv

Program pre mamy s deťmi – tvorivé dielne

Konferencia „Mosty k pomoci – od dobrého úmyslu k dobrej spolupráci“

16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách – Divadelný happening „Vec: Cesta č. 5“

16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách – verejné zhromaždenie „Vypískajme násilie“

16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách – osobnosti Košíc hovoria NIE násiliu páchanému na ženách

16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách – pouličný happening „Mesto bez násilia“

Divadelné predstavenie „Vagina monológy“ realizované A Centrom a prvý ženský beh v Košiciach „Velvet Run“

ZA PODPORU V ROKU 2011 ĎAKUJEME:

DONORI:

Ministerstvo vnútra
Slovenskej republiky

filia
die frauenstiftung.

PARTNERI:

BAĀBKOVÉ
DIVADLO
NA RÁZ CESTÍ

VÝCHODOSLOVENSKÁ
GALÉRIA
KOŠICE

aupark
SHOPPING CENTER

MAXI
zábavno obchodné centrum

Europa
SHOPPING CENTER
BAŇSKÁ BYSTRICA

ZEMPLIN
SHOPPING CENTER

TULIP
CENTER
MARTIN

avion
SHOPPING PARK

MONACOR
INTERNATIONAL

audio
Dotknite sa zvuku...

film::park

NAŠE POĀAKOVANIE PATRÍ AJ VŠETKÝM INDIVIDUÁLNÝM DARKYNIAM A DARCOM, KTORÉ A KTORÍ NÁS V MINULOM ROKU PODPORILI V RÁMCI VENO VANIA 2% Z DANÍ Z PRÍJMOV, AKO AJ INDIVIDUÁLNÝMI DARMÍ.